

Lesarabrøv

Um at leggja fiskiflotan

Nú hevur felagið Trolskip avgjørt at leggja trolarflotan, tí teir mótmæla uppskoti landsstýrisins um vinnuligan fiskiskap.

Helst kundi uppskotið verið nógv betri enn tað er, og tað verður onki frægari av at vit vita at tær seinastu broytingarnar bert komu tí at landsstýrið ikki orkaði at standa ímóti danska kanónbátadiplomatunum; men legg til merkis; teir siga ikki eitt orð um, hvat fyrri teimum hevði verið ein rímlig skipan.

Hetta seinasta má vera sum tað er, tað er altíð lættast og mest freistandi bara at vera í móti. Vit hava øll rætt (kanska nærur skyldu) til at taka støðu til tað, sum hendir í samfelagnum. Hetta er aðalfortreytin fyrri at demokratið kann virka. Men hava reiðararnir rætt til at leggja flotan?

Øll tey árin, tá landið var um at kavalast í peningi (– hvørjir samfelagsbólkar mundu tað vera, sum tóku spekulatións-milliardimar til landið?), spreiddi landskassin hundræðs milliónir inn í reiðarar og flakavirki, fyrri at sleppa teimum, sum ikki høvdu hug ella evni til tess, undan at hugsa um óviðkomandi smátung sum góðsku, ódyrari rakstur, ella vanliga sunna virkisleiðslu yvirhøvur.

Hesa sosialhjálp til fiskivinnuna hevur vanligi skattaborgarin góðtí – tey, sum ikki kundu ella vildu keypa sær skattafrelsi.

Síðan er flotan farin fleiri ferðir um tvingilssælur, so skipini nú standa eigarunum í stak lítum peningi (hvørt hann so er til ella ikki), meðan landskassin misti hundræðs milliónir í veðhaldum. Peningur,

sum vit vanligu skattgjaldarar og børn okkara skulu gjalda aftur.

Bankarnir eru farnir á heysin, men vit máttu enn einaferð skuldarbinda okkum og børn okkara – hesaferð við milliárdum – so fiskivinnan ikki stöðgði upp.

Í roynd og veru er tað, sum landsstýrið skattgjaldarans vegna hevur gjørt fyrri fiskivinnuna, ógvuliga líkt tí, sum danski staturin hevur gjørt fyrri Føroyar.

Munurin er bert at landsstýrið hevur gloymt at tryggja sær at vit fáa peningin aftur, og tað hevur somuleiðis gloymt at

seta treytir, soleiðis at vit altíð kunnu geva skuldareyvum ein brest, um teir ikki gera sítt ítarsta.

Vónandi eru reiðararnir lopnir framav. Vónandi eru teir greiðir yvir at vit, tá vit ferð eftir ferð eru gingin við til at syrgja fyrri at teir eru slopnir við skinninum á nösini, ikki hava hildið tað vera í lagi, tí at teir onkursvegna eiga ein sjálv-sagdan frumburðarrætt til skattapening okkara, men einsans tí at okkum tørvar arbeiðs-plássini.

Vónandi leggja eisini teir til merkis, at teir tí hava skyldu til at syrgja fyrri at slepa sær aftur

til arbeiðis, so ikki enn fleiri fólk koma at ganga í vinnuløysi, og so at teir ikki enn einaferð koma ogn okkara í vanda.

Kann vera at uppgávan er nakað mótumikil nú lógin er komin, men tey munnu vera fá, sum hava lættar byrðar at bera her í landinum í dag – hvørt tey so hava ella ikki hava arbeiði.

Vit hava givið teimum skatt okkara fleiri mansaldrar fram, men tá teir ikki sjálvir klára at lata vera við eisini at taka fiskatilfeingi okkara endaliga frá sær sjálvum og okkum, so er tað bæði rætt og rímligt at landsstýrið roynir at vera stuðulspeðagur fyrri teir.

Um teir ikki eru so mikið at sær komnir, at teir kenna sær skyldur, teir hava móti samfelagnum, sum hevur givið teimum so nógvan pening, so vóni eg, og fleiri við mær, at lands-

stýrið er so mikið at sær komið, at tað ger tað, sum skal til, so vit ikki enn einaferð missa tann pening, vit longu fleiri ferðir hava mist uppá okkara fiskiflota.

skattgjaldari

Minсталønin – løn ella almannastuðul

Hvussu ber tað til, at danska stjórnin krevur, at minсталøn skal víðgerast sum almannastuðul, t.v.s. at hon

- 1) skal regulast eftir inntøku og
- 2) flytast á rakstrarstaðið fyrri almannaverkið.

Ein minсталønarskipan er jú ikki nakað óvanligt, men ein lønarskipan sum fleiri aðrar.

Vanligar lønarskipanir um okkara leiðir umfata m.a. fasta løn, akkordløn, tímaløn, procentløn við minstaupphædd, og tað er jú júst hetta seinasta, sum minсталønin er: – ein procentløn við tryggðari minstaupphædd.

Ongin løntakari ella fakfelag kann góðtaka eina procentløn utan eina minstaupphædd, tí hvør vil átaka sær eitt arbeiði utan at fáa løn fyrri tað.

Sermerki við minсталønini! Tað kann tí ikki vera lønarskipanin í sær sjálvum, sum fellur dønum fyrri bróstið, men heldur tað óvanliga við minсталønarskipanini, sum skilur hana frá øðrum líknandi skipanum, at hon ikki er ein partur av sáttmálanum millum arbeiðsgevara og arbeiðstakara.

Felagini tingast um procentpartin av lønini, meðan tað er ein triði partur, tað almenna, sum ásetur og rindar minsta-lønina, og tað er her, tað stuðulskenda kemur inn. Tí á henda hátt verður minсталønin ikki bara ein inntøkutrygd hjá fiskimonnum, men eisini ein óbeinleiðis stuðul til arbeiðs-

gevaran, sum ávirkar alt tað búskaparliga grundarlagið, bæði viðv. fløgu og rakstri.

Tað verður kanska ov lætt at taka avgerð um eina fløgu, tá lønarútreiðslan er tryggjað av tí almenna, men tað verður hinvegin eisini lættari at royna nýggjar leiðir, og júst í hesum døgum kann hetta vera av stør- um týdningi.

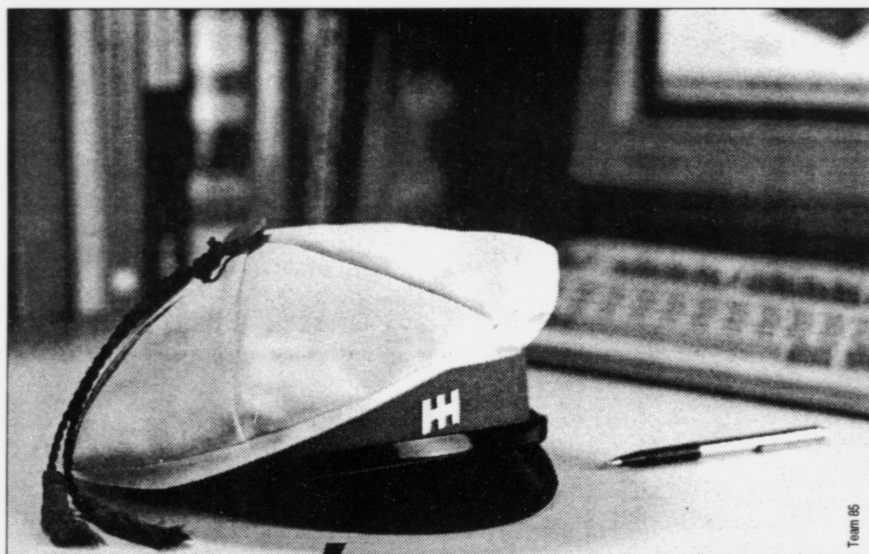
Hvat eigur at verða broytt viðv. minсталønini!

At minсталøn skal varðveitast, eru flest øll samd um, men sum frálíður eigur fíggingin av henni tó at gerast ein partur av sáttmálanum millum partarnar. Tá kann hon ikki leggjast undir at vera hvørki ein stuðul til fiskivinnuna ella ein almannaveiting til fiskimannin. Tá er hon sum ein hvør onnur procentlønarskipan við minstaupphædd.

Hetta kann ikki gerast í einum, serstakliga ikki í hesum døgum, nú fiskivinnan er so illa fyrri, men ein umlegging yvir eitt áramál eigur at verða umhugsað, so sáttmálapartarnir fáa lagað seg til nýggj viðurskipti.

At avtaka ella skerja minsta-lønina til at vera treytaða av inntøku frammanundan er heilt burturvíð. Í staðin eigur tingið at áleggja sáttmálapartunum yvir eitt áramál at yvirtaka fíggingin av henni, so minsta-lønin kemur inn, har hon hoyrir heima, sum ein partur av lønar-sáttmálanum millum partarnar.

EJ

Team 85

EIN HUGVA FULL AV VITAN OG VINNUFØRLEIKA

Verður tú upptikin til Hægrí Handilsskúla, kanst tú um tvey ár seta HH-húgvuna á høvðið. HH-húgvan er full av vitan, vinnuførleika og møguleikum at lesa viðari – eins og ein students- og HF-útbúgving.

HH er ein ástøðilig útbúgving, sum er lagað til vinnulivið. Tí er tú eftir lokna útbúgving vælskikkaður at fáa arbeiði í vinnuni. HH'arar fáa vanliga starv innan sølu, útflytning, grannskoðan, á skrivstovu og í peningastovnum o.s.fr.

Ætlar tú tær at halda fram at lesa, gevur eitt HH-prógvg atgongd til teir hægru lærustovnarnar sum t.d. handilsháskúlar og universitet, og í Føroyum fróðskaparsetrið, læraraskúlan og sjúkrasystaskúlan.

Fyrri at sleppa inn á HH skalt tú hava eitt miðalgott FHS- ella HMX-prógvg ella forkunnleika, sum kann javnmetast við hesar útbúgvingar. Ynskir tú at fáa meira at vita, kanst tú seta teg í samband við lestrarvegleiðararnar á handilsskúlunum, har tú eisini fært umsóknarblaðið. Umsóknin skal sendast Landsskúlafyrisingini í seinasta lagi 22. mars.

Skúlin við nógvu møguleikum!

FØROYA HANDILSSKÚLI

Kambdalur,
530 Fuglafjørður, tlf. 44900

Marknagilsvegur 77, Postsmoga 177,
110 Tórshavn, Tlf. 17177

Sinnisbati

Fritíðarheilið í Krossgotu 15 er opið mánakvöld kl. 19–22.